Ara Pirineus, 23/02/21

Quinze municipis de l'Alt Pirineu i Aran opten a un pla pilot per mobilitzar habitatge en desús

L'impulsa el Departament de Territori i Sostenibilitat per fomentar el repoblament rural

Fins a quinze municipis de l'Alt Pirineu i Aran volen formar part del pla pilot del Programa de mobilització de l'habitatge en el món rural, impulsat pel departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat. Es tracta d'Alins, Alt Àneu, Baix Pallars, la Guingueta d'Àneu, Lladorre, Soriguera i Sort, al Pallars Sobirà; Isona i Conca Dellà i la Torre de Capdella, al Pallars Jussà; Josa i Tuixent i Peramola, a l'Alt Urgell; Lles de Cerdanya i Prats i Sansor, a Cerdanya; el Pont de Suert, a l'Alta Ribagorça; i Vilamòs, a l'Aran. D'aquests quinze municipis, tres seran seleccionats per al pla pilot. Al conjunt de Catalunya s'han presentat 50 municipis i, en total, se n'escolliran 20.

El programa va dirigit a petits municipis que afronten problemes de despoblament. D'altra banda, també s'ha posat en marxa un altre pla destinat a les ciutats amb forta demanda d'habitatge on és difícil trobar pisos per reallotjar famílies en risc d'exclusió residencial.

El conseller de Territori i Sostenibilitat, Damià Calvet, ha explicat que "en aquest context d'emergència sanitària, que també és emergència social i econòmica, i per tant, habitacional, hem d'aspirar a reforçar i ampliar l'escut social". A més, ha afegit que "ens volem adaptar més i millor a les realitats territorials, que tenen problemàtiques i necessitats diferenciades, amb aquests dos nous programes que ara posem en marxa". El pressupost inicial d'aquests dos programes del Departament és de 23 milions d'euros, "per seguir sumant en cohesió territorial i en protecció social amb les polítiques d'habitatge", segons Calvet.

En relació al Programa de mobilització de l'habitatge en el món rural, aquest té com a objectiu facilitar que les persones i les famílies puguin instal·lar-se en nuclis rurals, a través de la rehabilitació d'habitatges en desús. El Departament l'impulsa "per tenir un país viu, ple i per evitar el despoblament, per mantenir o atreure famílies als pobles i micropobles del nostre país", ha afegit Calvet. L'objectiu es durà a terme "mitjançant la diagnosi, la rehabilitació, el que generarà a més activitat i dinamització econòmica i ocupació", ha enumerat.

El programa es desenvolupa en dues fases. Aquesta primera, en què se seleccionaran 20 municipis, amb una dotació de 2 milions d'euros, i una segona, de genèrica, que es convocarà el juliol vinent i a la qual es podran acollir la resta de municipis possibles beneficiaris dels ajuts.

Es tracta d'una proposta per a viure i treballar als municipis petits, molts dels quals viuen un context d'estancament però on, alhora, s'ha detectat un incipient moviment de nous residents. Aquests possibles nous veïns veuen limitades les seves opcions per l'existència d'habitatges buits que no estan en el mercat per manca de conservació. Alhora, els petits municipis tenen dificultats per afrontar intervencions de millora i conservació en les seves trames urbanes, el que limita l'atractiu per a possibles nous residents. El Programa de mobilització de l'habitatge en el món rural es basa en dos eixos: accions de foment d'accés a l'habitatge i de foment de la rehabilitació.

Incentius per rehabilitar edificacions buides

Mitjançant el programa, es donaran incentius per mobilitzar el parc d'habitatge buit existent, assessorant els ajuntaments i particulars i establint mesures fiscals i ajuts diversos per resoldre els esculls administratius, jurídics i de gestió. El programa actuarà de la mà d'ajuntaments i ens locals, que identificaran la demanda potencial d'habitatge per part de particulars en el municipi i detectaran el parc en desús. La Generalitat es posarà a disposició dels ajuntaments per cercar els canals adequats per donar resposta a les necessitats detectades i mediarà entre la propietat i l'administració local per aconseguir la transformació d'edificis en desús en habitatges on visquin unitats de convivència.

Els incentius per rehabilitar habitatges rurals buits es destinaran tant a la població local i com a possibles nous veïns que vulguin convertir-los en primera residència. D'aquesta manera, des de la Generalitat asseguren que s'impulsarà tant l'activitat econòmica del sector de la construcció en els petits municipis com l'atracció de nova població o la fixació de l'existent. Els treballs de rehabilitació se centraran en la millora estructural i energètica; la millora dels teixits i trames urbanes, i la conservació del patrimoni.

Per escollir els 20 municipis on s'implantaran les proves pilot s'analitzaran problemàtiques com el despoblament, el mal estat del parc edificat, trames urbanes deficients, dèficit d'habitatge de lloguer, municipis amb pocs recursos econòmics i de gestió, nombre de nuclis de població del municipi, situacions de baixa densitat de població, o falta de competitivitat econòmica.

Un segon eix del programa serà el foment de l'accés a l'habitatge en els entorns rurals. En aquest sentit, el Departament de Territori i Sostenibilitat treballa per definir diferents modalitats de tinença segons cada cas, com ara masoveria rural, cessió d'ús, dret de superfície, lloguer, propietat o propietat compartida. Els municipis seleccionats per a les proves pilot tindran dret a l'obtenció d'una subvenció directa, que s'instrumentarà mitjançant la signatura d'un conveni de col·laboració entre l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i l'ajuntament.

Eficiència energètica

La rehabilitació d'antics edificis desocupats en petits municipis haurà de tenir molt en compte l'eficiència energètica, atès que tot el programa, que forma part de l'estratègia Rehabilitem.cat, s'emmarca en l'Agenda Verda de Catalunya 2030 i en les línies d'actuació definides pel Govern per impulsar la recuperació econòmica post covid-19.